

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 1044. Quænam loca in ordine ad fruendum hac immunitate reali veniant nomine Ecclesiæ, & quinam nomine Ecclesiasticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Clem. dicendo, ibi tantum sermonem de aliis sacerdotibus inferioribus esse, qui vi privilegiorum sibi à sede Apostolica concessorum posse se à dictis casibus & pœnis, prætendebat. Ita Delb. *l. c. f. 2. n. 5.* Wiestn. *n. 183.* Secundò ad *cit. Extrav.* quod, dum ibi reservatur generaliter violatio libertatis Ecclesiasticæ, non comprehendatur immunitas, cum hæc respiciat loca sacra. libertas verò referatur ad personas ut iidem. Tertiò ad *constitut. Gregor.* quòd, dum in ea renovantur omnes censuræ latæ à prædecessoribus, adeoque & latæ & reservatæ in Bulla cænæ, non meminerit reservationis, quæ facta non censetur, nisi exprimat per *c. nuper. de sent. excomm. §. in secundo.* ita Delb. *cit. f. 2. n. 8. & seq. Ca-*

strop. l. c. p. 12. n. 7. Wiestn. *n. 183. in fine.* Quartò ad declarationes S. Congr. Romæ factas, quamvis respondeat Delb. *n. 12.* licet in singulari numero, quòd de tali declaratione non constet authenticè, addit tamen, quòd opinione oppositam faciat satis probabilem, quin & consulendam, utpote tutiorem in praxi, præsertim, cum eam sequatur stylus penitentiarie & Curie Romanæ. item sic habeat declaratio S. Cong. Cardin. Interpret. Tridentin. apud Farin. & respondisse tueretur congregat. immunitatis 1632. 16. Junii. Vicario generali Capuano, quòd responsum quia fusiùs, verbotenus descriptum italicè vide apud Delb. *l. c. n. 12.*

C A P U T III.

De immunitate Ecclesiastica reali seu bonorum Ecclesiasticorum ad Ecclesias personasque Ecclesiasticas pertinentium.

Quæst. 1044. Quenam loca in ordine ad fruendum hac immunitate reali veniant nomine Ecclesie, & quinam nomine Ecclesie, & quinam nomine Ecclesiasticorum.

REsp. Nomine Ecclesiarum veniunt omnia loca pia & religiosa auctoritate Episcopi erecta juxta dicta supra & declarationem Cardinalium apud Pignat. *l. c. n. 98.* Nomine personarum Ecclesiasticarum veniunt imprimis omnes & singuli Clerici faculares, etiam in minoribus constituti, quin & primâ tonsurâ solum insigniti; cum & hi re vera sint & dicantur propriè clerici. Arg. *c. clericos. dist. 21.* juraque loquantur indistinctè & favores sint ampliandi, modò tamen conditiones à Trid. *sess. 23. c. 6. de reform.* requisitas habeant, nimirum ut beneficium Ecclesiasticum habeant, aut in habitu clericali & tonsura incedentes alicui Ecclesie de mandato Episcopi inserviant, vel in seminario clericorum, aut in schola aliqua, vel universitate de licentia Episcopi, quasi in via ad majores ordines suscipiendos, versentur, pro ut constat ex consuetudine & praxi, vi cujus clerici Minoritæ, si conditiones non habent, dicta immunitate reali bonorum suorum non fruuntur, ac ita docent Suar. *de immunitate Eccl. l. 4. c. 27. n. 14.* Garc. *de benef. p. 2. c. 3. à n. 5.* Azor. *p. 3. l. 5. q. 6.* Laym. *l. c. c. 7. n. 2.* Barbof. *in c. 7. h. t. n. 7.* citatique ab eo alii contra Sanch. *in Decal. l. 7. c. 13. n. 33.* Pirh. *h. t. n. 86.* citatis Molin. *Tom. 3. de just. d. 671.* & Barbof. *l. 3. jur. Eccl. c. 29. n. 15.* citante insuper alios, qui censent adhuc frui hac immunitate Clericos primæ tonsuræ, etsi careant dictis conditionibus; eò quòd Concilium eas requirat, ad hoc, ut Clerici gaudeant privilegio fori, & non, ut gaudeant privilegiis aliis, & sicetiam dicta immunitate; ad quam proinde illa limitatio conditionata Concilii non sit extendenda. Contra quam tamen rationem videtur facere, quòd privilegio fori, utpote quòd comprehendit immunitatem à jurisdictione laicorum, frui non possint absolute, si bona illorum à jurisdictione & exactione laicorum exempta non sunt; cum laici bona sibi subditorum gravent exactionibus & tributis, non tam ob ipsa bona seu naturam illorum,

quàm quia ea possidentes illis subditi sunt. Veniunt etiam ad gaudendum hoc privilegio Clerici excommunicati, suspensi, interdicti, irregulares, & etiam verbaliter degradati Barb. *de jur. Eccl. l. 3. c. 39. n. 15.* Pirh. *h. t. n. 86.* exceptis solum Clericis conjugatis juxta *c. unic. de Cler. conjug. in 6.* & ibi Gl. *f. m. cæteris.* Secus tamen est etiam quòd ad hoc de Clericis Græcis, qui utuntur matrimonio cum una & Virgine contracto; hi enim quòd ad omnia sunt Clerici adeoque omnibus privilegiis Clericorum gaudent, uti & eorum uxores legitimæ, Pirh. *l. c.* cum Barbof. *n. 19.* Veniunt quoque dicto nomine omnes regulares utriusque sexus cujuscunque religionis approbatæ, tam professi quàm Novitii, Barb. *l. c. n. 23.* Molin. *l. c.* Pirh. *n. 37.* Non verò gaudent hoc privilegio immunitatis bonorum, qui in familia seu domo clericorum vel Religiosorum non clerici nec religiosi versantur, eorumque sumptibus aluntur; cum id ex jure probari nequeat. Siquidem *l. 2. de Episc. & Cler.* loquitur de mancipiis & servis eorum, qui non tanquam personæ, sed tanquam clericorum & religiosorum bona eximuntur & gravari à laicis non debent, qualiter adhuc gravarentur dum eorum bona, si quæ habent, exactionibus gravarentur. Pirh. *h. t. n. 86. in fine.* citat. Barbof. *ubi ante. n. 22.* Coloni tamen & Emphyteutæ Ecclesie aut Clericorum perpetui, quia glebæ, id est, terræ colendæ in perpetuum adscripti, ita ut recedere nequeant, gaudent immunitate Ecclesie concessa ut Barbof. *l. c. §. 5. n. 30.* Menoch. *de arb. casu 562. n. 21.* Pirh. *h. t. n. 88.* Coloni verò partiarrii, qui agros colunt pro certa parte fructuum, quòd ad hanc partem pendendam dominis gravari nequeunt, quia hi fructus censentur non illorum sed domini, nimirum Ecclesie vel Clericorum; quòd ad partem autem illam, quam ipsi percipiunt, gravari illos posse, & non frui immunitate à Gabellis tributis teloniis &c. probabilius sentiunt cum Gl. *in Clem. præsentis de cens. sib. V. non negotiandi.* Menoch. *l. c. à n. 38.* Barb. *l. c. §. 3. n. 33.* Wiestn. *h. t. n. 208.* Pirh. *l. c.* quia tales conductores agrorum ad Ecclesiam pertinentium non sunt personæ Ecclesiasticæ fructusque dicti pleno jure domini ad eos spectant, ideo illis quòd ad eos gravatis non gravatur Ecclesia. Sed & Emphyteutæ Ecclesie tenentur ad solvendas collectas ratione

tione domini utilis, quod separatim à dominio directo Ecclesiæ est mere laicum & profanum; cum res in emphyteusin concessa mutet conditionem suam ob personam, in quam transit dominium utile, adeoque subijciatur exactionibus secularium. Pith. l. t. cum Menoch. l. c. n. 22. juxta praxin ordinariam. Quod idem dicendum de bonis Ecclesiæ seu clericorum concessis in feudum vasallis laicis, quin & de bonis feudalibus seu concessis Ecclesiæ, monasterio, Clerico in feudum à domino seculari, utpote quorum dominium, ratione cujus etiam conveniri possunt coram illo Ecclesiæ, clerici non secus ac vasalli laici, utpote non minus quam hi illi immediate subiecti sunt, ita ut quod ad illa bona non habeant privilegium fori, censeturque Ecclesiæ ut Laicus, & non ut Ecclesiæ. Abb. in c. dilectus de præb. & dignitat. n. 4. Laym. l. c. rr. 9. c. 5. n. 2. Gail. l. 1. observ. 30. Pith. h. t. n. 74. Wiestn. h. t. n. 196.

Quest. 1045. Quenam veniant nomine tributorum in ordine ad gaudendum vel non gaudendum immunitate ab iis?

Resp. Hoc nomine generaliter accepto comprehenduntur vectigalia sic dicta à devectione rerum & mercium. Gabella, quæ accipiuntur pro certo onere pecuniatio imposito v. g. vino, carni vel aliis victualibus; accisæ acceptæ pro certa parte pretii, quo res venduntur, pendenda. collectæ sic dictæ, quod à subditis colligantur necessitate aliqua ingruente, & aliàs contributiones dicuntur, telonia, collectæ accisæ similesque exactiones quod & ipsum nomen exactionis generale est, comprehendens sub se ipsa tributa; horum tributorum aliqua imponuntur rebus ipsis immobilibus, ut fundis, prædiis, quatenus res sunt frugifera, ex quarum fructibus tributa solvi possunt, non verò rebus mobilibus, quæ per se non res fructifera, adeoque nec capaces tributorum, nisi quatenus exponuntur & subsunt negotiationi vel transportationi de uno loco in alium. Alia item sunt ordinaria perpetua & invariabilia, quæ certam & determinatam præstationem habent. Ut Abb. inc. ult. de vita & honest. clericor. n. 12. & in c. non minus. h. t. n. 15. Alia sunt nova, quæ ob causam incidentem v. g. utilitatis vel necessitatem Principes seculares imponere possunt, nec certam & singulis annis vel statim temporibus recurrentem præstationem habent, sed variantur, & modò majores, modò minores, tales contributiones imponuntur, nec cessante causa, ob quam legitime impositæ, continuari possunt sine iniustitia. De his omnibus (exceptis, secundum dicta, iis bonis clericorum, quæ ab iis negotiationi exponuntur) ac imprimis de novis extraordinariis à Principibus secularibus impositis, procedunt dicta de immunitate Ecclesiasticorum & Clericorum, à quibuscunque oneribus & exactionibus, pro ut constat ex antecedentibus. Ac ita sentiunt tam Theologi quam Canonistæ communiter teste Pith. n. 62.

Quest. 1046. An & quæ res seu bona Ecclesiarum, monasteriorum personarumque Ecclesiasticarum gaudeant immunitate à contributionibus, exactionibus laicorum & jurisdictione laicali?

1. Resp. Primò bona eorum consecrata vel benedicta ad cultum divinum quasi instrumenta deputata, ut sunt materiales Ecclesiæ seu templa unà cum monasteriis, item vasa sacra, vestes, paramenta, à jurisdictione laicali, contributionibus teloniorum

præstationibus aliisque exactionibus & oneribus à seculari potestate imponendis sunt immunita; tum quia sacra sunt, tum quia nullos proventus aut temporalem commoditatem habent; cum eo ipso, quod ad cultum Dei usque sacros deputata sunt, ad usus profanos amplius deservire nequeant juxta *can. qua semel*, 19. q. 3. *can. ligna. de consecrat. dist. 1. c. semel. de reg. jur. in 6.* junctà *l. sancimus. c. de ff. Eccl.* ita cum communi Orthodoxorum Pith. h. t. n. 53. Reiff. n. 227. Wiestn. n. 191. Laym. l. 7. tr. 9. c. 6. num. 1. ubi etiam inter hæc bona numerat areas, domus, hortos juxta Ecclesias positos, ex quibus panis & vinum pro SS. Eucharistia conficienda aliisque rebus ad cultum divinum necessariis colligi debent. per *can. sancitum*, 23. q. 3. c. 1. *de censib.* & *Arg. reg. accessorium*, 42. in 6.

2. Resp. Secundò: idem dicendum de bonis temporalibus, sive mobilibus, sive immobilibus, Ecclesiarum & Ecclesiasticorum, quæ à fundatoribus aliisque piis fidelibus ad honorem Dei pro dote earum ea intentione, oblata Ecclesiæ, ut per Prælatos Ecclesiarum pro decore ornatu & conservatione illius necessariorumque ad illam, nec non pro honesta sustentatione Rectorum & Ministrorum illius, & siquid superest, pro pauperum aliarumve piarum causarum usu expendatur ita communis ut nullus discrepet teste Fagn. in c. nemo minus. h. t. n. 8. *Arg. c. adversus h. t. c. 1. cod. in 6. c. 1. de censib.* & *c. quanquam. cod. in 6.* item expresse auct. item nulla, *c. de Episc. & Cler.* cujus textum longiorem recitat Reiffenst. n. 228. ex ea quoque ratione, quod ea intentione collata Ecclesiæ gravarentur & minuerentur oneribus & exactionibus laicorum, idque caderet in præjudicium cultus divini, piarum causarum & Christi, dum sunt & vocantur res Dominicæ, *can. 40. Apostol. pecuniæ Christi. can. 1. 12. q. 2.* patrimonium Christi ac pauperum; quin & redderentur deterioris conditionis quam bona temporalia, dum quoque à summis Pontificibus & quandoque etiam ab Episcopis justa de causa imponi possunt juxta *c. Apostolicæ. §. prohibemus de censib.* (non enim gaudent immunitate respectu potestatis Ecclesiasticæ, sed solum respectu potestatis secularis) ac ita duplici onere gravari. Neque his obstat *c. tribus*, 11. q. 1. ubi S. Ambros. inquit: *Tributum petat Imperator. non ei negamus solveretributum:* Nam his S. Doctor tributum à Justina Ariana Valentiniæ adhuc pueri matre Ecclesiis impositum non approbat tanquam justum, sed ad majus malum ipsorumque fundorum Ecclesiasticorum invasionem & usurpationem avertendam tolerat, ut patet verbis ejus sequentibus: *Si agros desiderat Imperator, potestatem habet vindicandorum, tollat eos, si libitum est, Imperatori non dono, sed non nego. ita Barbof. inc. s. tributum. n. 1. Suar de defens. fidei. l. 4. c. 21. n. 12.* Item idem est de bonis, quæ titulo spirituali acquiruntur Ecclesiis aut Ecclesiasticis, ut sunt decimæ, primitiæ, oblationes, fructus beneficiale, distributiones quotidianæ, redditus stolæ &c. tum quia titulus, quo quæ sita, sacer est, tum quia quibus quærentur, à jurisdictione seculari exempti. ita quoque communis conformiter Trid. sess. 25. c. 20. *de reform.* & variis juri-bus. c. 10. *de constit. c. 49. de sent. excom. c. 4. de censib. c. ult. h. t. in 6.*

3. Resp. Tertiò bona Ecclesiarum & Ecclesiasticorum ab iis acquisita titulo aliquo temporali v. g. emptione, hæreditate, arte, labore, donatione, inventione, immunita quoque sunt ab oneribus prædictis, ut cum Glof. communiter recepta in *c. fin. de vi. Ccccc 3* ia